

อถสฺสา อิตฺธา อุทฺธํ ทิสฺวา “กสฺมา มยฺหํ คพฺภสฺส ปตฺติฏฺฐิตมาวํ น กเถสฺสึติ วุตฺวา, “ตวํ มํ อาเนตฺวา เทว วาเร คพฺภํ ปาเตสฺสิ, กิเมตฺถํ ตฺยํ กเถมีติ วุตฺเต, “นญฺจาทาณิมฺหีติ จินฺเตตฺวา, ตสฺสา ปมาทํ โอโลเกนฺตี, ปริณเต คพฺเณ, โอกาสํ ลภิตฺวา ฆาสฺซํ โยเชตฺวา อทาลิ ๑

ครั้งนั้น (อ.หญิงหมั้น) นอกนั้นก็เห็นแล้ว ซึ่งท้อง (ของหญิง) นั้น กล่าวแล้ว ว่า “(อ.เธอ) ย่อมไม่บอก ซึ่งความที่แห่งสัตว์ผู้เกิดแล้วในครรภ์เป็นผู้ตั้งอยู่เฉพาะแล้ว แก่เรา เพราะเหตุไร” ดังนี้, (ครั้นเมื่อคำ) ว่า “อ.ท่าน นำมาแล้ว ซึ่งดิฉัน ยังสัตว์ผู้เกิดแล้วในครรภ์ ให้ตกไปแล้ว ลึ้นวาระ ท. สอง, (อ.ดิฉัน) จะบอก แก่ท่าน เพื่อประโยชน์อะไร” ดังนี้ (อันหญิงนั้น) กล่าวแล้ว, คิดแล้ว ว่า “(อ.เรา) เป็นผู้ฉิบหายแล้ว ย่อมเป็น ในกาลนี้” ดังนี้ แลดูอยู่ ซึ่งความประมาท (ของหญิง) นั้น, ครั้นเมื่อสัตว์ผู้เกิดแล้วในครรภ์ แก่รอบแล้ว, ได้แล้ว ซึ่งโอกาส ประกอบแล้ว ซึ่งยา ได้ให้แล้ว ๑

คพฺโภา ปริณตตฺตา ปตฺติตุํ อสฺกโกนฺโต ติริยํ นิปฺชฺชิ ๑

อ.สัตว์ผู้เกิดแล้วในครรภ์ ไม่อาจอยู่ เพื่ออันตกไป เพราะความที่ (แห่งสัตว์ผู้เกิดแล้วในครรภ์) เป็นผู้แก่รอบแล้ว นอนแล้ว ขวาง ๑

ติพฺพา ขรา เวทนา อุปฺปชฺชิ ๑

อ.เวทนา อันกล้า อันแข็ง เกิดขึ้นแล้ว ๑

ชีวิตสํสยํ ปาปุณฺนิ ๑

(อ.หญิงนั้น) ถึงแล้ว ซึ่งความสงสัยในชีวิต ๑

สา “นาสิตฺมฺหิ ตยา, ตฺวเมว มํ อาเนตฺวา ตโย ทารเก นาเสสิ; อิทานิ สยปิ นสฺสามิ, อิตฺทานิ จฺตา ยฺกฺขิณี หุตฺวา ตว ทารเก ขาทิตฺตุํ สมตฺตา หุตฺวา นิพฺพตฺเตยฺยนฺติ ปตฺถนํ จเปตฺวา กาลํ กตฺวา ตสฺมีเยว เคเห มชฺชาเรี หุตฺวา นิพฺพตฺติ ๑

(อ.หญิง) นั้น ตั้งไว้แล้ว ซึ่งความปรารถนา ว่า “(อ.เรา) เป็นผู้อันท่านให้ฉิบหายแล้ว ย่อมเป็น, อ.ท่านนั้นเดียว นำมาแล้ว ซึ่งเรา ยังทารก ท. สาม ให้ฉิบหายแล้ว, ในกาลนี้ (อ.เรา) ย่อมฉิบหาย แม่เอง, (อ.เรา) เคลื่อนแล้ว (จากอัมพาต) นี้ ในกาลนี้ เป็นนางยักษิณี เป็น เป็นผู้สามารถ เพื่ออันเคี้ยวกิน ซึ่งทารก ท. ของท่าน เป็น ฟังบังเกิด” ดังนี้ กระทำแล้ว ซึ่งกาละ เป็นนางแมว เป็น บังเกิดแล้ว ในเรือน นั้นนั้นเดียว ๑

อิตรปิ สามิโก คเหตุวา “ตยา เม กุลฺลฺปะเจโท กโตติ กปฺปฺรชนฺนุกาทีหิ สฺวโปถิตํ โปเถสิ ๑

อ.สามี จับแล้ว (ซึ่งหญิงหมั้น) แม้นอกนี้ (กล่าวแล้ว) ว่า อ.การเข้าไปตัดซึ่งตระกูล ของเรา อันเจ้า กระทำแล้ว ดังนี้ โบายแล้ว โบายแล้วด้วยดี (ด้วยอวยวะ ท.) มีศอกและเข้าเป็นต้น ๑

สา เตเนวพาเรน กาลํ กตฺวา ตตฺเถว กุกฺกุณฺนี หุตฺวา นิพฺพตฺติ ๑

(อ.หญิงหมั้น) นั้น กระทำแล้ว ซึ่งกาละ ด้วยความเจ็บ นั้นนั้นเดียว เป็นแม่ไก่ เป็น บังเกิดแล้ว (ในเรือน) นั้นนั้นเดียว ๑

น จิรสุเสว กุกกุฎี อดุทานิ วิชายิ ฯ

อ.แม่ไก่ ตกแล้ว ซึ่งฟองไข่ ท. ต่อกาลไม่นานนั้นเทียว ฯ

มชุขาริ อาคนตุวา ตานิ ขาทิ ฯ

อ.นางแมว มาแล้ว เคี้ยวกินแล้ว (ซึ่งฟองไข่ ท.) เหล่านั้น ฯ

หุติยมปิ ตติยมปิ ขาทิเยว ฯ

(อ.นางแมว) เคี้ยวกินเหล่านั้นเทียว แม่ครั้งที่สอง แม่ครั้งที่สาม ฯ

กุกกุฎี “ตโย วาเร มม อดุทานิ ขาทิตวา, อิทานิ มปิ ขาทิตูกามาลิ; อิโตทานิ จุตา ตํ สปุตุตกํ ขาทิตุํ ลภาย
ยนฺติ ปตฺถนํ กตฺวา ตโต จุตา ทิปีนํ หุตฺวา นิพฺพตฺติ ฯ

อ.แม่ไก่ กระทำแล้ว ซึ่งความปรารถนา ว่า “(อ.ท่าน) เคี้ยวกินแล้ว ซึ่งฟองไข่ ท. ของเรา สิ้นวาระ ท. สาม เป็นผู้ใคร่เพื่อ
อันเคี้ยวกิน แม่ซึ่งเรา ย่อมเป็น ในกาลนี้, (อ.เรา) เคลื่อนแล้ว (จากอรรถภาพ) นี้ ในกาลนี้ ฟังได้ เพื่ออันเคี้ยวกิน ซึ่งท่าน
ผู้เป็นไปกับด้วยบุตรน้อย” ดังนี้ เคลื่อนแล้ว (จากอรรถภาพ) นั้น เป็นแม่เสือเหลือง เป็น บังเกิดแล้ว ฯ

อิตรปิ มิตี หุตฺวา นิพฺพตฺติ ฯ

(อ.นางแมว) แม่นอกนี้ เป็นแม่เนื้อ เป็น บังเกิดแล้ว ฯ

ตสฺสา วิชาตวิชาตกาเล ทิปีนํ อาคนตุวา ตโย วาเร ปุตุตฺเท ขาทิ ฯ

อ.แม่เสือเหลือง มาแล้ว เคี้ยวกินแล้ว ซึ่งลูกน้อย ท. สิ้นวาระ ท. สาม ในกาล (แห่งแม่เนื้อ) นั้น ทั้งคลอดแล้วทั้งคลอด
แล้ว ฯ

มิตี มรณกาล “อิมาย เม ติกฺขตฺตุํ ปุตุตา ขาทิตา, อิทานิ (P45) มปิ ขาทิสฺสติ; อิโตทานิ จุตา เอตํ สปุตุตกํ
ขาทิตุํ ลภายยนฺติ ปตฺถนํ กตฺวา กาลํ กตฺวา ยกฺขิณํ หุตฺวา นิพฺพตฺติ ฯ

อ.แม่เนื้อ กระทำแล้ว ซึ่งความปรารถนา ว่า “อ.ลูก ท. ของเรา (อันแม่เสือเหลือง) นี้ เคี้ยวกินแล้ว สิ้นสามครั้ง, (อ.แม่
เสือเหลืองนั้น) จักเคี้ยวกิน แม่ซึ่งเรา ในกาลนี้, (อ.เรา) เคลื่อนแล้ว (จากอรรถภาพ) นี้ ในกาลนี้ ฟังได้ เพื่ออันเคี้ยวกิน (ซึ่ง
แม่เสือเหลือง) นั้น ตัวเป็นไปกับด้วยบุตรน้อย” ดังนี้ ในกาลเป็นที่ตาย กระทำแล้ว ซึ่งกาละ เป็นนางยักษิณี เป็น บังเกิด
แล้ว ฯ

ทิปีนํ ตโต จุตา สวตฺถิยํ กุลธิตา หุตฺวา นิพฺพตฺติ ฯ

แม่อ.แม่เสือเหลือง เคลื่อนแล้ว (จากอรรถภาพ) นั้น เป็นนางกุลธิตา เป็น บังเกิดแล้ว ในพระนครชื่อว่าสวตถิ ฯ

สา วุฑฺฒิปฺปุตฺตา ทวารคามे ปติกุลํ อคฺมาลํ ฯ

(อ.นางกุลธิตา) นั้น ผู้ถึงแล้วซึ่งความเจริญ ได้ไปแล้ว สู่ตระกูลแห่งผ้า ที่บ้านใกล้ประตู ฯ

อปรภาเค ปุตตํ วิชาเย ฯ

ในกาลอันเป็นส่วนอื่นอีก (อ.นางกุลธิดานั่น) คลอดแล้ว ซึ่งบุตร ฯ

ยกุขินี ตสฺสา ปิยสหายิกาวณฺเณน อาคนฺตฺวา “กุหิ เม สหายิกาทิ ปุจฺฉิ ฯ

อ.นางยักษิณี มาแล้ว ด้วยเพศแห่งหญิงสหายผู้เป็นที่รัก (ของนางกุลธิดา) นั้น ถามแล้วว่า อ.หญิงสหาย ของดิฉัน (ยอมอยู่) (ในที่) ไหน ดังนี้ ฯ

“อนุโตคฺพฺเภา วิชาตาทิ อาหํสุ ฯ

(อ.ชน ท.) กล่าวแล้ว ว่า “(อ.หญิงสหาย ของท่าน) คลอดแล้ว ในภายในแห่งห้อง” ดังนี้ ฯ

สา ตํ สุตฺวา “ปุตฺตํ นุ โข วิชาตา อุทฺทํ ธีตรํ, ปลฺลิสฺสามิ นนฺติ, ปวิสิตฺวา ปลฺลสนฺตี วิย ทารกํ คเหตฺุวา ขาทิตฺวา คตา ฯ

(อ.นางยักษิณี) นั้น ฟังแล้ว (ซึ่งคำ) นั้น (กล่าวแล้ว) ว่า “(อ.หญิงสหาย) คลอดแล้ว ซึ่งบุตร หรือหนอแล หรือว่า (อ.หญิงสหาย คลอดแล้ว) ซึ่งธิดา, (อ.เรา) จักเห็น (ซึ่งทารก) นั้น” ดังนี้, เข้าไปแล้ว เป็นราวกะว่าดูอยู่ (เป็น) จับแล้ว ซึ่งทารก เคี้ยวกินแล้ว ไปแล้ว ฯ

หุตฺติยวาเรปิ ตเถว ขาทิ ฯ

(อ.นางยักษิณี นั้น) เคี้ยวกินแล้ว เหมือนอย่างนั้นนั่นเทียว แม้ในวาระที่สอง ฯ

ตติยวาเร อิตฺรา ครุคฺพฺภา หุตฺวา สามิกํ อามนฺเตตฺวา “สามิ อิมฺสฺมี จาเน เอกา ยกุขินี มม เทว ปุตฺเต ขาทิตฺวา คตา, อิทานิ มม กุลเคหํ คนฺตฺวา วิชายิสฺสามิตี กุลเคหํ คนฺตฺวา วิชาเย ฯ

ในวาระที่สาม (อ.นางกุลธิดา) นอกนี้ เป็นผู้มีความรักอันหนัก เป็น เรียมมาแล้ว ซึ่งสามี (กล่าวแล้ว) ว่า “ข้าแต่ นาย อ.นางยักษิณี ตนหนึ่ง ในที่ นี้ เคี้ยวกินแล้ว ซึ่งบุตร ท. สอง ของเรา ไปแล้ว, ในกาลนี้ (อ.เรา) ไปแล้ว สู่เรือนแห่งตระกูล ของเรา จักคลอด” ดังนี้ ไปแล้ว สู่เรือนแห่งตระกูล คลอดแล้ว ฯ

ตทา สา ยกุขินี อุทฺทวาร์ คตา โหติ ฯ

ในกาลนั้น อ.นางยักษิณี นั้น เป็นผู้ถึงแล้ว ซึ่งวาระแห่งน้ำ ย่อมเป็น ฯ

เวสฺสวณฺสฺสํ หิ ยกุขินิโย วาเรน อนฺตตฺตโต สีสปรมฺปราย อุทกํ ออาหารนฺติโย จาตุมฺมาสจฺเจนปิ ปญฺจมาสจฺเจนปิ มุจฺจนฺติ ฯ

จริงอยู่ อ.นางยักษิณีท. นำมาอยู่ ซึ่งน้ำ โดยอันสลับๆ แห่งศีรษะ จากสระชื่อว่าอนดาต ตามวาระ เพื่อทำเวสสุวรรณ ย่อมพั่น โดยอันล่องไปแห่งประชุมแห่งเดือนสี่ข้าง โดยอันล่องไปแห่งประชุมแห่งเดือนห้าข้าง ฯ

อปฺรา กิลนฺตกาเย ชีวิตฺกฺขยปี ปาปฺณนฺติ ฯ

(อ.นางยักษ์ณีท.) เหล่าอื่นอีก ผู้มีกายอันบอบช้ำแล้ว ย่อมถึง แม่ซึ่งความสิ้นไปแห่งชีวิต ฯ

สา ปน อุทวารโต มุตตมตตาว เวเคน ตํ ชรํ คนฺตวา “กุหิ เม สหายิกาติ ปุจฺจิ ฯ

ก็ (อ.นางยักษ์ณี) นั้น ผู้ลี้กว่าพ้นแล้ว จากวาระแห่งน้ำเทียว ไปแล้ว สู่เรือน นั้น โดยเร็ว งามแล้ว ว่า “อ.หญิงสหาย ของ ดิฉัน (ย่อมอยู่) (ในที่) ไหน” ดังนี้ ฯ

“กุหิ นํ ปุสฺสิสฺสลิ, ตสฺสา อิมสฺมิ จาเน ชาตทารเก ยกุขินิ ชาตติ; ตสฺมา กุลเคหํ คตติ ฯ

(อ.ชน ท. กล่าวแล้ว) ว่า “(อ.ท่าน) จักเห็น (ซึ่งหญิงสหาย) นั้น (ในที่) ไหน, อ.นางยักษ์ณี ย่อมเลี้ยงกิน ซึ่งทารกผู้เกิด แล้ว ท. ในที่ นี้ (ของหญิงสหาย) นั้น, เพราะเหตุ นั้น (อ.หญิงสหายนั้น) ไปแล้ว สู่เรือนแห่งตระกูล” ดังนี้ ฯ

สา “ยตฺถ วา ตตฺถ วา คจฺจนฺตฺว, น เม มุจฺจิสฺสตีติ เวรเวคสมุสฺสาหิตา นคราภิมุขี ปกฺขนฺหิ ฯ

(อ.นางยักษ์ณี) นั้น (คิดแล้ว) ว่า “(อ.หญิงนั้น) จงไป (ในที่) ไใด หรือ หรือว่า (ในที่) นั้น, (อ.หญิงนั้น) จักไม่พ้น จากเรา” ดังนี้ ผู้อันกำลังแห่งเวรให้อาจหาญขึ้นพร้อมแล้ว เป็นผู้มีหน้าเฉพาะต่อพระนคร (เป็น) เล่นไปแล้ว ฯ

อิตรปิ นามคฺคหณทิวเส ตํ ทารกํ นหาเปตฺวา นามํ กตฺวา “สามิ อิทานิ (P46) สกขรํ คจฺจมาติ ปุตฺตํ อาทาย สามิเกน สทฺธิ วิหารมชฺชคเตน มคฺเคน คจฺจนฺตี ปุตฺตํ สามิกสฺส ทตฺวา วิหารโปกฺขณินิํ นหาตฺวา อุตฺตริตฺวา ปุตฺตํ คเหตฺวา, สามิเก นหายนฺเต, ปุตฺตํ ปายมานา จิตฺตา, ยกุขินิ อาคจฺจนฺตี ทิสฺวา สญฺชานิตฺวา “สามิ เวเคน เอหิ, อยํ สา ยกุขินิตี อุจฺจาสทฺทํ กตฺวา, ยาว ตสฺสาคมนํ สณฺจาทํ อสฺสโกณฺตี นิวตฺติตฺวา อนฺโตวิหาราภิมุขี ปกฺขนฺหิ ฯ

(อ.นางกุลธิดา) แม้นอกนี้ ยังทารก นั้น ให้อาบแล้ว ในวันเป็นที่ถือเอาซึ่งชื่อ กระทำแล้ว ซึ่งชื่อ (กล่าวแล้ว) ว่า “ข้าแต่ นาย ในกาลนี้ (อ.เรา ท.) จะไป สู่เรือนอันเป็นของตน” ดังนี้ พาเอาแล้ว ซึ่งบุตร ไปอยู่ โดยหนทาง อันไปแล้วในท่ามกลางแห่ง วิหาร กับ ด้วยสามิ ให้แล้ว ซึ่งบุตร แก่สามิ อาบแล้ว ในสระโบกขรณีใกล้วิหาร ข้ามขึ้นแล้ว รับเอาแล้ว ซึ่งบุตร, ครั้น เมื่อสามิ อาบอยู่, ยืนยังบุตรให้ดื่มอยู่แล้ว เห็นแล้ว ซึ่งนางยักษ์ณี ผู้มาอยู่ รู้พร้อมแล้ว กระทำแล้ว ซึ่งเสียงอันสูง ว่า “ข้า แต่ นาย (อ.ท่าน) จงมา โดยเร็ว, (อ.หญิง) นี้ เป็นนางยักษ์ณีนั้น (ย่อมเป็น)” ดังนี้ ไม่อาจอยู่ เพื่ออันดำรงอยู่พร้อม เพียงไร แต่อันมา (แห่งสามิ) นั้น กลับแล้ว เป็นผู้ มีหน้าเฉพาะต่อภายในแห่งวิหาร (เป็น) เล่นไปแล้ว ฯ

ตสฺมิ สมเย สตฺถา ปริสฺมชฺเชม ฐมมํ เทเสติ ฯ

ในสมัยนั้น อ.พระศาสดา ทรงแสดงอยู่ ซึ่งธรรม ในท่ามกลางแห่งบริษัท ฯ

สา ปุตฺตํ ตถาคตสฺส ปาปปิฎฺเฐ นิปฺชชาเปตฺวา “ตุมหากํ มยา เอส ทินฺโน, ปุตฺตสฺส เม ชีวิตํ เทธาติ อาห ฯ

(อ.นางกุลธิดา) นั้น ยังบุตร ให้นอนแล้ว ที่หลังแห่งพระบาท ของพระตถาคต กราบพูลแล้ว ว่า “(อ.บุตร) นั้น อันหม่อมฉัน ถวายแล้ว แก่พระองค์, (อ.พระองค์) ขอจงประทาน ซึ่งชีวิต แก่บุตร ของหม่อมฉัน” ดังนี้ ฯ

ทวารโกฏฺฐเก อธิวโต สุมนทโว ยกุขินิยา อนฺโต ปวิสฺสํ นาทาลิ ฯ

อ.สมนเทพ ผู้อยู่ทับแล้ว ที่ซุ้มแห่งประตู ไม่ได้ให้แล้ว เพื่ออันเข้าไป ในภายใน แก่นางยักษิณี ฯ

สตถา อานนทเหตุเถร อามนตตวา “คจจนนุท ตํ ยกฺขินี ปกฺโกสาคิ อาห ฯ

อ.พระศาสดา ตรัสเรียกมาแล้ว ซึ่งพระเถระชื่อว่าอานนท์ ตรัสแล้ว ว่า “ดูก่อนอานนท์ (อ.เธอ) จงไป, (อ.เธอ) จงเรียกมา ซึ่งนางยักษิณี นั้น” ดังนี้ ฯ

เถโร ตํ ปกฺโกสิ ฯ

อ.พระเถระ เรียกมาแล้ว (ซึ่งนางยักษิณี) นั้น ฯ

อิตรา “อโย ภนฺเต อาคจฺจตีติ อาห ฯ

(อ.นางกุลธิดา) นอกนี้ กราบทูลแล้ว ว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ (อ.นางยักษิณี) นี้ ย่อมมา” ดังนี้ ฯ

สตถา “เอตฺถ, มา สทฺทํ อากาสีติ วตฺวา, ตํ อาคณฺตฺวา จิตํ “กสฺมา เอวํ กโรสิ? สเจ หิ ตุมฺहे มาทิสฺสสฺส พุทฺธสฺส สมมุขีภาวํ นาคมิสฺสสฺส, อหินฺกุลานํ วีย เวรํ อจฺจนฺตฺวานํ วีย กาโกพุกานํ วีย จ กปฺปญฺจิติกํ โว เวรํ อภวิสฺส , กสฺมา เวรปฺปเวรํ กโรถ? เวรํ หิ อเวเรน อุปสมฺมตฺติ, โน เวเรนาติ วตฺวา อิมํ คาถมาห

อ.พระศาสดา ตรัสแล้ว ว่า “(อ.นางยักษิณี นั้น) จงมา, (อ.เธอ) อย่าได้กระทำแล้ว ซึ่งเสียง” ดังนี้ ตรัสแล้ว ว่า “(อ.เธอ) ย่อมกระทำ อย่างนี้ เพราะเหตุไร, ก็ ถ้าวา อ.เธอ ท. จักไม่มาแล้ว สู่ความเป็นแห่งบุคคลผู้มีหน้าพร้อม ต่อพระพุทธรเจ้า ผู้เช่นกับด้วยเราไซ้, อ.เวร ของเธอ ท. เป็นเวรตั้งอยู่ตลอดกับ จักได้เป็นแล้ว รวากะ อ.เวร ของงูเห่าและพังพอน ท. (ด้วย) รวากะ (อ.เวร) ของหมี่และไม้สะคร้อ ท. (ด้วย) รวากะ (อ.เวร) ของกาและนกเค้า ท. ด้วย, (อ.เธอ ท.) ย่อมกระทำ ซึ่งเวรและเวรตอบ เพราะเหตุไร, เพราะว่า อ.เวร ย่อมเข้าไปประจับ ด้วยความไม่มีเวร, (อ.เวร) ย่อมไม่เข้าไปประจับ ด้วย เวร” ดังนี้ (กษณางยักษิณี) นั้น ผู้มาแล้วจึงยืนอยู่แล้ว ตรัสแล้ว ซึ่งพระศาสดา นี้ว่า